

Pressekallen, 27.03.14

Arkitektbedriftenes BIM-utvalg

Bakgrunn for IDM-arbeidet

Målet

Status

Videre arbeid

IDM vs buildingSMART Norge Guiden

M-utvalget består av:

Henning Simensen, 4B Arkitekter

Arten M. Ræder, Nordic Office of Architecture

Terje Heieraas, Norconsult - Arkitektstudio

Marie Le Muzic, Arkitektbedriftene

Våre medlemmer etterspør hva som skal leveres i et "BIM-prosjekt"

- Usikkerhet knyttet til leveranser både hos de prosjekterende og byggherrer
- Usikkerhet i forhold til alle mulighetene en åpen BIM gir
(ulike formål krever ulikt innhold/ informasjonsnivå)

AiN ønsker å formidle positivt fokus på BIM overfor medlemmene ved bl.a å utarbeide tverrfaglige IDM-er hvor vårt fokus lå på arkitektfaget

Hvorfor bS-prosess?

- Det er behov for spesifisering av ytelser, leveranser og grensesnitt mellom fagene både i kontraktuelle sammenhenger og for gjennomføringen av prosess
- IDM-formatet var en etablert internasjonal standard som det ble naturlig å velge
- buildingSMART var i gang med å utvikle sine første bSProsesser
- IDM som standardisering av leveransekrav

Målet var å lage IDM for alle prosjektets faser

- en for hver fase
- hovedfokus på tidligfase (skisse- og forprosjekt) i 2013

buildingSMART`s mal for bS-prosess ble valgt

- viktig med gjenkjennende oppbygging av informasjon

Alle faser skulle representeres med prosesskart , prosessbeskrivelse og utvekslingsnøkkel (ER) for BIM-leveranser.

Utgangspunkt var å definere minimumsinholdet for BIM-modellen i hver fase

BIM-ens muligheter for bruk til ulike formål som analyser, beregninger og simulering var tenkt å være «ekstrautstyr» som skulle beskrives i separate bSN-prosesser. Disse kan man som byggherre eller prosjekterende velge som tilleggssytelser.

Prosessbeskrivelsene skulle ta for seg alle oppgaver og prosesser i fasen.

Både manuelle og BIM-relaterte oppgaver ønsket vi å presentere for å gi en helhetlig presentasjon av den totale prosessen.

De BIM-relaterte prosesser og leveranser er de som beskrives i detalj

Involvering av alle aktører i prosjekteringsprosessene

Tverrfaglig enighet om innhold i dokumentene gjennom høring i TFBF

AKTØR	ROLLE	BESKRIVELSE
Byggherre	Bestiller	Overlevere underlag (romfunksjonspr skisseprosjekt, n endringer i prog betingelser og b prosjektplan for
	Beslutningstaker	Vurdere overlev og godkjenne gr rammesøknad.
	Funksjonsplanlegger	Overlevere funk med eventuelle endringer, og fø brukermedvirkn
Rådgivere	Arkitekt/RI	Kontroll av unde
	Arkitekt/RI	Prosjektering.
	Arkitekt/RI	BIM-fagmodell
	Arkitekt/RI	Kontroll av egen

Innholdsfortegnelse

Oversikt prosess BIM i forprosjekt

1.1 Formål og format

1.2 Definisjon forprosjekt

1.3 Avgrensning

2 Beskrivelse av prosess forprosjekt

2.1 Den tradisjonelle prosessen

2.2 Hvorfor bruke BIM til forprosjekt?

2.3 Hvilken relasjon har forprosjekt til andre BIM---prosesser?

3 Prosesskart prosess forprosjekt

3.1 Spesifiserte aktører

3.2 Prosessbeskrivelse

3.3 Prosesskart

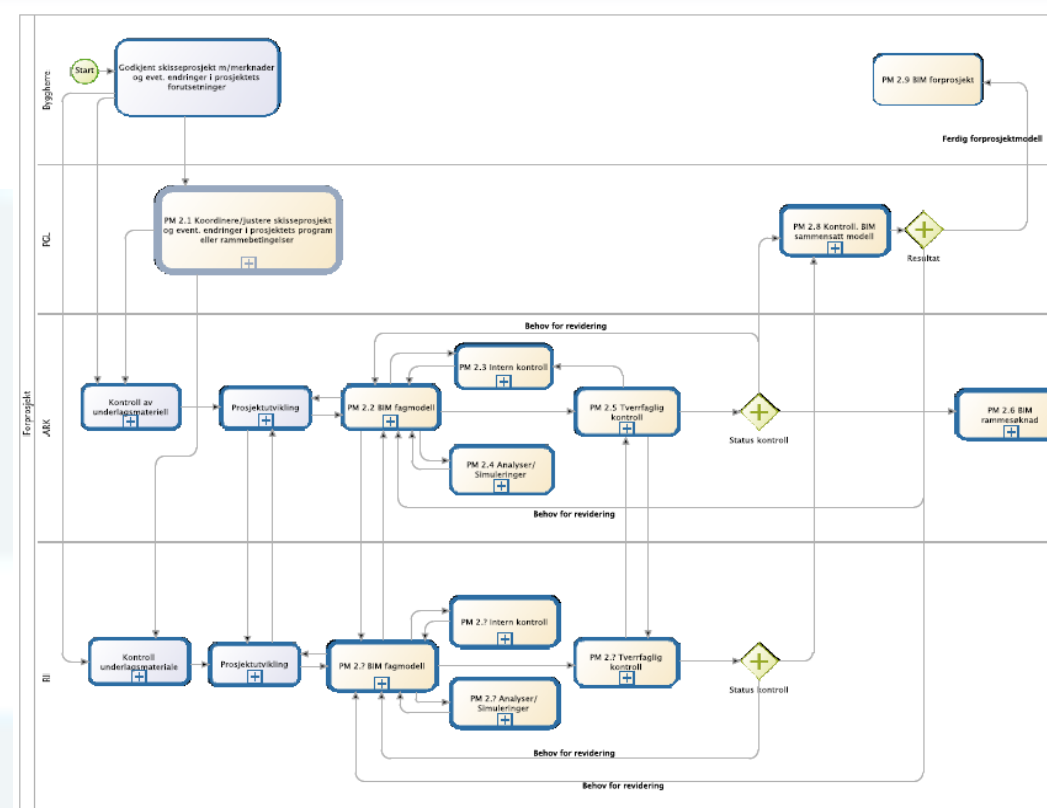
- 3.3.1 Koordinere/justere BIM-krav og forutsetn. i prosjekt (PM 2.1)
- 3.3.2 Kontroll av underlagsmaterieell
  - 3.3.2.1 Felles
- 3.3.3 Konseptutvikling
  - 3.3.3.1 Felles
  - 3.3.3.2 Arkitekt
  - 3.3.3.3 RIB
  - 3.3.3.4 RIV
  - 3.3.3.5 RIE
- 3.3.4 BIM fagmodeller
  - 3.3.4.1 BIM fagmodell ARK (PM 2.2)
    - 3.3.4.2 RIB
    - 3.3.4.3 RIV
    - 3.3.4.4 RIE
  - 3.3.5 Intern kontroll BIM fagmodell
    - 3.3.5.1 Felles (PM 2.3 – PM 2.6)
  - 3.3.6 Analyser/simuleringer
    - 3.3.6.1 Arkitekt
    - 3.3.6.2 RIB
    - 3.3.6.3 RIV
    - 3.3.6.4 RIE
  - 3.3.7 Kontroll BIM sammensatt modell (PM 2.8)
  - 3.3.8 BIM forprosjekt (PM 2.9)

4 Spesifisering av datautvekslingskrav

4.1 KravBIM / Romdatabase

5 Vedlegg

6 Kildeliste

3.3.4 BIM-fagmodell

3.3.4.1 BIM-fagmodell ARK (PM 2.2)

Type	Aktivitet
Navn	BIM-fagmodell ARK
Aktør	Arkitekt
Beskrivelse	<p>I forprosjekt modelleres det med geometrisk nøyaktighet med hensyn til form, størrelse, bredde, høyde, areal og volum, plassering og retning.</p> <p>Modellen skal inneholde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ytter- og innervegger<ul style="list-style-type: none"> o Veggtykkelse og -material skal være identisk for samme veggtype - Dører og vinduer - Dekker<ul style="list-style-type: none"> o Dekketykkelse og -material skal være identisk for samme dekketype - Himlinger - Horisontal- og vertikal kommunikasjon som trapp, heissjakt, korridorer - Tekniske hovedføringsveier og tekniske sentraler - Bruttoareal - Rom/funksjonsareal - Modell kan inneholde ytterligere bygningsobjekter som ikke er del av den formelle forprosjektleveransen uten at de samme formelle krav gjelder disse objektene.

er

Minst et dekke må modelleres for hver etasje i skisseprosjekt.

	Identifikator for dekke. Dekker med samme tykkelse, type og egenskaper skal ha samme identifikator.	
	Type dekke. Dekker med samme oppbygning, egenskaper og tykkelse skal ha samme Type. I skisseprosjekt kan Type-definisjonen være forenklet, material og kompositt trenger ikke være definert.	
tykkelse	I skisseprosjekt brukes et knippe erfaringstall, for eksempel én tykkelse for alle frittstående dekker, én tykkelse for dekker mot grunn.	
areal		
areal		
metrisk beskrivelse og posisjon		

vegger

Vegger i klimahud, modelleres i skisseprosjekt.

	Identifikator for vegg. Vegger med samme tykkelse, type og egenskaper skal ha samme identifikator.	
	Type yttervegg. Yttervegger med samme oppbygning, egenskaper og tykkelse skal ha samme Type. I skisseprosjekt kan Type-definisjonen være forenklet, material og kompositt trenger ikke være definert.	
tykkelse	I skisseprosjekt kan tykkelser forenkles, for eksempel én tykkelse for alle yttervegger.	
ndig	Ligger vegg i klimahud?	TRUE
nde	Har vegg bærende funksjon?	TRUE/FALSE
aringer	Utsparinger som dannes av dører og vinduer i yttervegg modelleres implisitt ved at man setter dører og vinduer i vegg. Ytterligere utsparinger modelleres ikke.	Se dører og vinduer
metrisk beskrivelse og posisjon		

Prosesskart er utarbeidet for skisse- og forprosjekt.

Prosessbeskrivelse er utarbeidet for skisse- og forprosjekt.

En oppgavebeskrivelse for prosjektering basert på bl.a. Arkitektens Ytelsesbeskrivelse (AY)

En beskrivelse av samarbeid med andre fag

En beskrivelse av BIM-leveranse for arkitekt og rådgivere

ER - utvekslingskrav/utvekslingsnøkkel er utarbeidet for innholdet i skisseprosjektmodellen

En mer detaljer oversikt over objektinformasjon

Samarbeid med RIF under arbeidet med skisseprosjektet

Dokumentene er nå ute på høring i TFBF

Gjennomgå og innarbeide innspill fra høringsrunden

Fullføre bS-prosessene for skisse- og forprosjekt etter tverrfaglig gjennomgang/enighet om innhold

Koble dokumentene med AiN`s ytelsesbeskrivelser, lov-verk

Utvikle bS-prosess for detaljprosjekt

Bidra til bS-prosesser til "ekstrautstyret"

AiN bidrar med innspill til buildingSMART Norge guiden

Skal "ekstrautstyret" - de ulike formålsBIM-ene blir definert i BIM guiden ?

